

פרטיכל מס' 95 /
מישיבת ועדת הכספים, ביום ד', יט' באייר
תשט"ו - 11.5.1955

א. הרצפלד	היו"ר י. גורי	<u>נוכחו:</u>
ק. לח	ח. אריאב	
א. סטופ	י. בדר	
א. ציזלינג	ש. בז'רנו	
מ. קלמר	א.מ. גניחובסקי	
	ש. דיין	

מוזמנים: שר האוצר ל. אשכול
מנהל משרד האוצר פ. ספיר
מר קטרון - משרד המספטים
ש. בזק - מזכיר הועדה

סדר-היום:
1) סיורי הועדה ותכנית עבודה
2) סקירת שר האוצר על סיורו בחו"ל
3) תשובות לשאלות חברי הועדה.

1) סיורי הועדה ותכנית עבודה

היו"ר י. גורי: על הפרק עומדים כמה סיורים: א) סיור בחיפה (מבדוק, מכס וקרית הסכניון); ב) סיור בישובי עולים; ג) סיור במעברות; ד) סיור בנגב הרחוק. כמו כן אביא לפני הועדה הצעה לסולם ערי פויות לגבי הסעיפים העומדים בסדר היום. שמעתי שעומדים להחליט בשבוע הבא על טדרי עבודת הכנסת, ונצטרך לעבוד באופן אינטנסיבי ולקיים ארבע ישיבות בכל שבוע עד סוף מאי.

2) סקירת שר האוצר על סיורו בחו"ל

שר האוצר ל. אשכול: הייתי בארגנטינה ובאורוגוואי; הייתי גם יום אחד בבראזיל ובארה"ב. הרושם בארגנטינה, מ-400-450 אלף יהודים, טון קהילה יהודית הקטורה לישראל, ציונית, אפשר להקהיל אסיפות גדולות. מתכנסים 18-20 אלף איש וייתכן שאחה פוגש באותם היהודים בכל מקום. לא הכרתי לעומק את ישובי היהודים אפילו בפולין, לפני עשר שנים, אבל במידה שאני יודע הייתי אומר טון ישוב יהודי שיטנח התכוללות בקצווי כרכים ויטנס פה ושם נטואי תערובת. זה קולקטיב יהודי, מנקודת הסקפה ציונית וישראלית, בלי ספק מרכז חשוב. ויטנס מאמצים בטנים האחרונות לטמור עוד יותר ולהעמיק טרטים.

בתי-ספר יהודיים: האיתי טנים מהם, "טלום עליכם" ו"ביאליק", והם עוטים רושם פצוין. יש קצת עברית, העיקר אידיש. אח כל הלימודים לומדים בבית-ספר ממלכתי, אלא טסם לומדים מעט ימים בשבוע ויש אפשרות לבלות טלט טעות ליום בבית-ספר טני. לאחר הכל, זה בכל זאת גרגיר, כי הסביבה היא עצומה. יש אנשים מסודים לעניין ויש גם יטראלים בין המורים. הבניין אינו מספיק ורוצים להרחיב, ואין ספק טמאמצים להוסיף עוד בית-ספר ועוד בית-ספר הם דבר גדול.

יש עתונות יהודית, גם לפי הכמות והתוכן - אידיש עם פרק בקטטיליאנית. סביב העתונות מרוכזת קבוצת אנסי רוח, סופרים. הרגטתי היא, טהעתונות היהודית מוטכת את היהודים, אפילו על-ידי מודעות ופרטמים. זה מפתח עסקנות וצבוריות, והתרטמתי טון מעין מניע.

היהודים מחולקים לטחים-טלט קהילות. יש אטכנזים. בארגנטינה יש קהילה ספרדית רצינית מאד וגם הם מחולקים לטנים: ספרדים סורניניים ולבנונים וספרדים מארצות אחרות. ויטנס עטירים

פה ופה, אבל משתפים פעולה. היתה אסיפה חמה מאד במועדון שלהם. היתה הרגשה טובה מאד כאולם. ישנן משפחות מעורשות בקהלה הספרדית, שני זרמים: ישנה משפחת וונטורה. הוא פעיל במגבים והיה פעיל לשליטה בבונדס, לעומת זאת ישנה משפחת טרלבלד - שנים-שלשה אחים שנסו לעבוד לבונדס. יו"ר הבונדס הוא מירלמן, קהילת הספרדים היא קהילה בעלת מסקל.

בית הסגירות: הרוטם שלי, שעיני היהדות נשואות אל החר הזה. בית הסגירות הוא בית יפה מאד בפנימיותו וחיזוניותו והכבוד שנושע ממנו והקטרים הטובים, לפי טעה הממשלה ביחסים טובים מאד וגם זה משמע בודאי.

יש שם מוסד "הבראיקה", שלטני כמה שנים היה לגמרי חילוני במובן היהדות ועסק בעניני ספורט וכדומה. בשנים האחרונות חודרת יותר ויותר גם לשם רוח יהודית. יש גם "מכון לתרבות עברית". הוא טיף בעצם לסגירות והבנין טיף לה. גם את בנין הסגירות קנתה הקהילה. המכון לתרבות עברית עושה רושם רציני. זה אי חשוב וסביבו מרוכזים עכשיו כ-500 לומדים, מאל"ף ועד ליכולת לטוחח ברצינות. ישמחי זמן מה עם קבוצת אנשים טיודעים עברית יפה ובודאי חושבים צריך לנסוע לישראל. אני קצת הפחתי אותם בטלתי: האם זרה המחשבה, שסביב הבית הזה, במסך שנים אחדות חרכן ברית-אחים כל גומרי הבית, טראו את תפקידם ב"חימום" הקהילה הזאת. כשאמה מבלה שם שבוע ימים, אחה שואל: מה יהיה בעוד עשר ובעוד חמט-עשרה שנה עם הדור הבא. השאלה, אם הציבוריות עם גדלה עובדי כך שהיא בכלל יכולה לתת את התוכן היהודי.

לחצו עלי מאד ואני התיחטתי כחייב להכפלת המכון לתרבות עברית. זה שומר עוד בנין, ופירוטו 2 מיליון פיזות (70-60 אלף דולר). אילו הושג להם מחצית הסכום, היהודים שם היו מוצאים את המחצית השניה, והם מוכנים שהבית יהיה נכס של הסגירות. הבטחתי במטחו לעזור, דברתי עם גולדמן על כספים מחלק הטילומים שהולך למעולה בחוץ-לארץ, אולי גם הטוכנות מתקציבה תתן מסחו, ונדמה לי שאוכל להודיע להם שאפשר יהיה לקבל את מחצית הסכום הדרוש. זה יהיה דבר גדול גם במובן מאיני-ציוני. העברית מושכת יותר והיא כמעמד אציל.

היתה לי שיחה עם העתונות היהודית לחוד אשמעתי מפי שליחים שלנו - בעיקר אני מתכוון לשליחי הנוער, יש מצב רוח נגד שליחים. בודאי היו כטלונות, וכל מי שבא מישראל נקרא שליח. נסתי לנגוע קצת בענין זה אתם וחברים אמרו לי אחר כך שעשיתי טוב, כי זה יתן להם אפשרות לטבח ולהיכנס יותר לביורורים. אחד מהם טען שלא נמצאה עד כה אפשרות להזמין מנציגי העתונות לישראל, דברתי על כך אתמול בסוכנות; התרשמתי שהעתונות היא מנוף שפ ודומני שנתקבלה המחשבה הזאת, להזמין נציגי העתונים שם. אני חושב שזה יכול להביא תועלת רבה מאד.

המגבית: - כל הסממנים וכל מה שאתם רוצים. ארגנטינה נתנה פעם 6 מיליון דולר לשנה. אם השנה יהיו מיליון וחצי אני חושב שזה יהיה נס גדול. בפיזות זה סכום גדול. המדינה עצומה וגדולה. נסיתי מסחו בענין הבונדס ונדמה לי שעלה בידי לכנס את כולם על יד שולחן אחד, והבטיחו וקבלו על עצמם כולם - וונטורה, מלאך והטרלבלדים ועוד כמה אנשים - שבבונדס ובמגבית ביחד מוכרחים להגיע ל-2 מיליון דולר. אין ספק שאפשר לפעול בזה, אם באמת כולם ירצו. משה מירלמן לחם בצורה אצילה דוקא בעד הדבר הזה, ואמרו שהם מוכנים לעבוד תחת נשיאות המגבית. אני נוטה להאמין שיהיה מאמץ בזה, אולי יגיעו ל-2 מיליון.

היה לנו דיון על 900 טון חומר, לקבל מסם. אבל יש צרות מהצד שלנו בישראל. אלה 900 טון שנותנים ממדינה למדינה. מסחו צריך לעשות בענין זה, ודומני שנעשה איזה דבר אוטומאטי. כדאי אולי גם להביא לאכספורט.

דברתי יותר על קטרים אינדיבידואליים בישראל: חירות ועליה וקליטה וכו'. אמרתי: באתי לבקש יהודים. ישנן התחלות של הקעות פרטיות, גם כן ודאי צבועות בסנטימנט. יש אלפרדו קורן, יש לו בית-חרושת בנתניה, והוא טוען שהפסיד סכומי כסף וישנו עוד יהודי טיף לו בבתי-ים איזה מפעל. יש קבוצת טטנובסקי - איט מסכיל ועטיר. דומני טיף לו אתונה של אלפי הקטרים. הוא היה בישראל והפך לציוני. אני יודע שהוא עומד להטקיע 200 אלף דולר. ישנה קבוצה סביב הכפר הארגנטיני; אלה אנשים קטנים שמחליטים לקום וללכת, ושם ישנה אגודה שעוזרת להם.

ישנו קאזמין עם חברות פרדסים, וזכיתי לטמוע בפומבי שבחיה גם לסוכנות וגם לממשלה על עזרה בכל ההתחלות הללו. אלה התחלות רציניות. אילו יכולנו להוציא לטמ פעם-פעמיים בשנה איט מסק רציני - לאו דוקא פקיד במחלקה - שיבוא לטבועים או לחודש ימים לסגרירות, והקהילה תדע שהנה לא אדם שיודע מה זה מטע ומה זו הרוטת ואתו אפטר לדבר, יכול הדבר להיות מאד רציני וגדול. נכונות יטנה, גם מתוך יטראליות וגם מתוך גיטת של "יטליט אדם מעותיו".

נסייתי "למכור" איזו הצעה. אמרתי שאני חרד מאד לנצנים ראטונית של הטקעות פרטיות. אם הם ייכסלו, אמרתי שאני מציע טנעטת טוחפות עם הממשלה בדבריהם שהממשלה מעונינת בהם, ונסייתי למכור להם בית-חרושת לסוכר בטביבת לליט. אמרתי: כל הטחפות טאתח תרצו, אני מוכן להגיד, טאנחנו נהיה הראטונים להפטר. מפעלים טהמדינה רוצה בהם והם ממפעלי היטוד, הייתי ממליץ לעשות דבריהם כאלה. הדבר נקלט מאד אצלם. אולי זה ייקלט גם בארצות אחרות ותהיה להם הרגשה, שהם גרמו למרכז יטובי חדש. ואולי יקום אחר-כך יהודי בארגנטינה ויהיה באותו מרכז יטובי מהגדס הטבונות או ליימאני דומני טגם זה חלטיב קצת את היצר, ואני בטוח טלו אנטי הטטק והתעליה טלנו היו הולכיה בדרך זו והיו ניגטיים למדינות כאלו לטבועים ולחודש ימים, בכמה מתטלות והצעות - אני חוטב טאפטל היה לעטות מטהו.

היו"ר י. גורני:

מה המצב הכלכלי בכל קצוי הפירמידה של היהדות הזאת?

טר האצר ל. אטכול:

מצב כלכלי טוב. אורוגואי חוטבת את עצמה למעמד נמוך מבינלונטי. אם כן יטנם יהודים יותר עטירים. ארגנטינה, זה היום יטוב חזק.

כטבא נצויג הממשלה הוא אורח הממשלה, וקבלת הפנים היא בכבוד גדול, והידידות בין פירון והיהודים במקום היא לעילא ולעילא, וכל אחד בודאי טואל את עצמו: מי יודע, אם לא יקרה מטהו אחר, כי עכטיו מתנהלת מלחמה לחיים ולמוות עם הכמרים. הייתי אצל הנטיא. על הטולחן היתה מפת יטראל, ומסתבר טבכל טיב יהודי ארגנטינאי, זו קולוניה טלו. בדרך כלל הוא מאד ידידותי. הוא איטיות חזקה, ויט לו בטך-הכל 55% מקולות הבורתרים. יש טם מפעלי ילדים מטופחים להפליא. על טטחים עצומים. כל הילדים טיט להם פרובלימות בחייהם - כלכליות בעיקר - אם הם רוצים, זה הבית טלהם. טוטת המטים טם היה מטונה ואינני יכול להגיד טעמדותי על פרטיה.

הייתי במוסד מחוץ לבואנוס-איירס, טזה מין "מקוה יטראל" קטור לאוניברטיטה, וזה מקום להכטרת עוליה חדטים טבאו מאיטליה או מארצות אחרות, צריכים לעבור לחקלאות. במטך טנה עוברים טם אולי כמה עטרת אט מאות אנטיים.

אורוגואי, מדינה קטנה, חקלאות כמעט טאיננה; הכל מרעה והבקר פורה ורבה. יש טם הכנסה ועוד מטים כאלה. החינוך מוטל על הממשלה, מהגן ועד לאוניברטיטה. זו אחרת הכל מדינה קטנה, אין תעטיה מנותחת. באותה אורוגואי יש בנק ממלכתי - נלן בנין חדש, יפה להפליא. התרמתי מזה, ללא צריכים להיות לעתיד כל כך צר לבי.

ט. בורנו:

אבל הם בונים מכטפס הם, ללא ממה טהם מקבלים.

טר האוצר ל. אטכול:

אל תחטוב טזה איננה מקבלים בטף בהלואות. בקרתי בטני בתי-כנסת. נעים, היה קהל רב לרגל חג העצמאות. במונטבידאו קהילה של 30-40 אלף יהודים. באטן יחטי אנחנו מקבלים מטה יותר - כ-300 אלף דולר, והי רק כעטירת ממטפר יהודי ארגנטינה. היהודים עובדים, זו גולה יותר צעירה, יותר קטנה. יש עתונות יהודית - טחות חטובה; יש עסקנות - אולי לא טלו לאותה דרגה. גם טם בונדס וגם טם עיתי מאמץ - במידה טטט עוד חילוקי דעות - להביא לטולחן אחר ולאיזו הרגשה טאלו טתי זרועות של גוף אחר. בבראזיל הייתי רק נום אחר. הייתי בביתו של הגריר.

בארגנטינה נחתם הטכט מסחרי בטכט מיוחד, וייתכן טנצלו את העובדה טהייתי טם. כי זה ממלא תפקיד. היה מטא ומתן קטה מאד, כי אין לנו הרבה מה לתת להם. כמעט כלילה האודון חתמנו. ארוי, טהוא מקובל מאד על היהודים וגם על הגויים, אמר ברגע האחרון טאם זה טכום קטן לא יחאים טאני אטתתף בזה; והטכום הוגדל עד כ-3 מיליון דולרים.

במונטבידאו, טאלותיו הראשונות של הנטיא היו:
מה אנחנו קונים ומה אנחנו מוכרים. אמרתי שאנחנו מדינה, שכוחה יהיה גדול גם בעיבוד חמרי גלם של אחרים. היתה לי אפשרות לראות את המנגנון של הבודס בכל המקומות האלה. שצקין עוזב. ייתכן שאפשר משהו לצמצם, אבל זה עוד מוקדם להגיד. שמתי את הדגש טוב, על הקטרים האינדיבידואליים.

אני חושב שאפשר לחשוב, מכל הקונטיננט הזה, בכונדט בין 3-2 מיליון דולר לטגה. קלאבין הוא אחד היהודים העטורים הגדולים שם, והוא התחייב פעם וממשיך להבטיח. עכשיו הוא אומר שהוא בעצמו עומד לקבל הלוואה של 100-150 מיליון דולר בעזרת הממשלה שלו. הוא סוף סוף יתן את זה.

בניו-יורק הייתי יום אחד. ראיתי את כל האנשים של הכונדט והמגבית. במגבית ההרגשה היא טיזיה יותר מאשר בשנה שעברה, אבל זו נחמה פורתא כי בשנה שעברה היתה ירידה רצינית. רוזנוולד אמר שהוא מעריך את זה ב-5%. ב-15-16 לחדש נכנסת המשמרת החדשה של הכונדט לעבודה. כל הפרטים המשפטיים כבר סודרו ויש אישורים רשמיים מכמה מדינות. עוד מוקדם לנבא אבל לפי מה שהכנסות הולכות לא רע, בהשוואה לשנה שעברה. בקיץ תמיד יש ירידה. זה מסב מסוייח. יש קצת אנשים שהם "ברוגז" ובודאי יש להצטער על כך, כי זה בדיוק ההיפך ממה שאנחנו: טפעס אחת כל הסקטורים יעבדו לישראל. המנגנון נשאר פחות או יותר. זהו כנראה לא ימשיך לעבוד.

הרעיון בצרפת גם כן נתון, ובתנאי שלא ידובר בכך בעתונות. אנשים שם מקווים שאפשר יהיה להשיג את זה, את מונטור אף פעם לא ראיתי. אני חושב שאנחנו צריכים לרתום אותו באיזה טרה מסקי-פינאנסו אחר. הייתי חושב שצריך להכניס אותו לטסה התיירות בקנה-מידה גדול. נדמה לי שצריך יהיה להתגבר על כמה רוטינות אצלנו, ולתת לו את האפשרות לעשות את זאת.

היות ויש דיבורים, אני רוצה להקדים ולהגיד - אם כי לא דברתי על כך עדיין בממשלה. כנראה ישנן טתי אסכולות. ישנה אסכולה, שאם לבסא אותה היא אומרת כך, במידה שאמרנו לאימונסור, הייתי צריך לקרוא את הז. או.א. ולהגיד: קבלו את הדבר ותעשו אתו. אני לא ראיתי לפני את הדרך הזאת, בו בזמן שאם הכונדט עשו עד עכשיו בכל זאת בכתיף רחבה, וישנם אנשי הקהילות שהם העיקר. הם עושים את המלאכה והם צריכים להיות בתוך העניין. אני, למשל, אמרתי טוניצקי ורוטנברג יהיו במוטדות האלה. אמרתי שכונתי היא להרחיב את העניין.

איך זה מורכב עכשיו? - ישנם שלשה מוסדות וישנו הציבור שצריך לתת את הכסף. א) ישנה החברה הרשמית, המאושרת על ידי הממשלה, שאתה אנחנו צריכים לחתום חוזה, ואומרים שבתנאים אלה ואלה היא תמכור את הכונדט. טבעת האנשים האלה, לפי מיישב ידיעתי יש שם ארבעה טוקלי סקל וטלטה טחם והודים טורפים, ועל אלה יש מונטור אומר: הוא יותר טוב מציוני, מי הם הטבעה? - היו"ר א. פינברג, טענה משהו. טטון, שהוא גם יהודי בעל לב וכסף. ישנו סטאויטקי, טוורץ בעצמו איש טוקל סקל. אחר כך צ. ויילר - הוא לא ציוני. לפחות ארבעה ישנם כאלה. וישנו טולמן. אנשים אלה, טעליהם רשומה החברה, הם צריכים לחתום על מאות דוקומנטים באופן אישי, בשני הממשלה.

ב) הקומה הראשונה, אז היא רוצה, היא יכולה להיות האקטיבה. המוסד השני - מין ועד פועל, טחם הוא יהיה ויבוא לישיבות הוא יוכל לכוון את המדיניות במידה שיש מדיניות ובקורת. טמעת מניומן על דרכי העבודה והפרטומים, וזה כמובן דבר שצריך לבדוק אותו. זה יהיה גוף של 40-50 איטולא ניתן כמעט לעשות אותו יותר קטן. מניתי וראיתי טלפחות כמחצית יש לנו טוקלי סקל וטריכים למזרחי לז. או.א.א. לפועלי ציון. נוסף לזה אמרנו טיוזמנו מן הגושים הציונים המאורגנים טנים-טלטה אנשים. אמרתי לניומן: נניח טאתה חושב שצריך יהיה לתת עוד יותר כירי מפלגות ציוניות, מי מפרוש לארגונים הציונים האלה? קראו את האנשים ותגיד טיש לנו אידיאה כזו וכזו והם לא מבינים איך לעשות בונדט, ואז תהיה בפנים מחצית חזקה. נניומן יש לו דיבור מאד אלגי, והאלגיה הזאת מטרת על כל מערכת המפלגות הציוניות בחוץ-לארץ. אני עושה מאמצים להחזיק כל גרגיר טאפטר. היתה גם טאלה של עובדים. טוורץ הוא אדם טאפטר לדבר אתו, והוא מבין גם פרובלימה פנים-ציונית. בדקתי את עצמי כמה פעמים ואינני יודע מה יכולה להיות הטענה, אם אנחנו צריכים לרכז כסף מ-5 מיליון יהודים באמריקה. אם רוצים לנצל קרנות מהקהילות זה עוד יותר מחייב, והקהילות בארה"ב אינן דוקא ביד המפלגות הציוניות.

הקומה השלישית, זה מה שנקרא, בורד און
גברנרס", שמכוננים אותו פעם או פעמיים בשנה.

לא נראה לי שאפשר היה לעשות איזה דבר אחר.
ראיתי את גולדמן ולא שמעתי ממנו מענות. נסינו לעשות משהו בקשר עם
הלוואה גדולה של 15-20 מיליון דולר לכניון, ל-10-15 שנים ודברנו עם
ג'. ויילר וליידרסדורף, שהם סקורר לנאמנות ולהמלצות. במסגרת זה נקלט
וזה מראה סימני חיים. יש מו"מ עם הבנקים. רוצים שיהיו שנים-שלושה בנקים
שיתנו את הסכומים הראשוניים ואחר כך יהיה מו"מ עם חברות ביטוח. אלה
סטפלים בדבר אוטורים שיש סיכוי.

ח. אריאב: הייתי בכמה ערים באמריקה ויש טכ בונדס,
וראיתי שבכל עיר בראש הבונדס עומד ציוני
טוב ונאמן, חבר ז.או.א.י.

סר האוצר ל. אשכול: אז הוא בודאי במוסדות האלה.

ח. אריאב: המחשבה שלי היתה תמיד, שבכל זאת עלינו להכסיר
את הקרקע להגברת התנועה הציונית על כל
מפלגותיה, כי זמן רב לא נוכל להתקיים רק על ידידות ישראל, וראיתי שגם
בענין הבונדס זה יותר טנטימנט וציונות מאשר ענין ההסקעות. מדוע לא צריך
היה לחפש בכל זאת דרך לחזק את כל אותם האנשים מסביב, שהם יהיו במרכז?

סר האוצר ל. אשכול: הם ישנם במרכז של ה-50 ובקבוצה של ה-7.
דנתי ערב אחד גם בעניני המים שם. ישבתי
עם הסגוריר, עם סילוח ועם מהנדסים ואנשים אחרים שיש להם יד בענין.
יש עוד עמידה על דבריו. בדבר אחד השיחות האחרונות הצליחו להיטיב
במסגרת, אבל הענין עוד לא נגמר. בדבר שני הסתבכנו עד כדי כך, שאמרתי:
עדיין לא. אחר כך נתקבל מברק שהענין סודר. זה אמצב סבו אנו עומדים
כיום. יכול להיות שהידיעה האחרונה היא הנכונה, שכאילו באו לקודות
כאלה שהאנשים שם יכולים להגיד, שהם מוכנים להעביר זאת לוועדת השרים, שרק
היא תוכל אחר כך להביא את הענין למסללה. וייתר צריך לחזור בסוף הטבע
ואז נדע מה הטבע.

א. ציזלינג: כל צד יודע את הכל. מי שאינו יודע - זה
אנחנו.

ש. דנין: בזמן שעברת מארגונינו לארצות-הברית נתפרסם
כאן על הפסקת הסיוע למזרח התיכון בכלל.
כאן היתה הרגשה, כאילו בקשר לזה נסעת. האם ידוע משהו בקשר להפסקת
או המעטת הסיוע האמריקני לישראל?

אשר לעליה מארגונינו, האם יש סיכוי לאיזה
דבר מרוכז? היתה איכרות של איקא. היא כנראה איננה, אבל יש סרידיים.
יש ציוד חקלאי. האם יש סיכוי להביא חלק מהציוד לכאן ולייטב את
האיכרים כאן?

ש. בז'רנו: בטבעות האחרונים ניתנו כמה הוראות
לבנקים בקשר להרחבת אמצעי התשלום וכו',
בעיקר שני דברים: א) ענין האשראי שנפתח לטובת ארצות שיש חוזה מסחרי
אתן, שהאוצר דורש שהבנק ישלם את כל ה-100 אחוז בלירות ישראליות,
במקום 25% שהיו עד עכשיו; ב) בקשר עם הדין-וחשבון השבועי של הבנק.
ההוראות לבנקים ניתנו כבר, עד כמה שמעתי מהם, לגבי פינלנד,
נורבגיה ועוד כמה ארצות.

פ. ספיר: לא אנחנו נתנו את ההוראות, ובקטנו לבטל
אותן.

א. ס. גניחו בטקסי: בקשר לנסיעת סר האוצר, מה הטעם בארצות
הגוש הלטיני, בענין הבדידות וכו'. איך
זה מתבטא?

א. ציזלינג: א) אני רוצה לדאוג בשאלת נזקי הבצורת. איפה
אנחנו עומדים. ב) איפה אנחנו עומדים בעניני

עליה? ג) אני רוצה לשאול בענין יצוא גרוטאות. בתקציב טבע חוץ יש הכנסה של 3/4 מיליון סמכירת גרוטאות, בשעה שמצד אחד הרזרבה של טבע חוץ גדלה. הסברתי שהחזקת גרוטאות, לפי מצבן ברוק העולמי, כמות כהחזקת דביזים, לעומת זאת כשצריך להשיג אותן, לפעמים הכנסתן לאורך כמות כהשגת נשק או מכוניות. אין לנו אינטרס סיוחד, לדעת, בטכזרתן ובהוצאתן. אני טואל על שום מה נעשה הדבר, והייתי רוצה לקבל פרטים מה נסכר, למי יכנס הכסף ולמה הוא מיועד, ובאיזו סידה זה לא יעמוד לנו למכסול בשעה שנהיה זקוקים במדינה לעיבוד גרוטאות לצרכים שלנו.

3) תשובות לשאלות חברי הועדה

פ. ספיר: ביורתי את ענין נחל-עוז, שעורר חבר הכנסת הרצפלד, ונססה לי טאף אחד טסס לא פנה עד היום באיזו שהיא תביעה.

א. הרצפלד: לא דוביט ולא יער.

פ. ספיר: אני אזמין איט נחל עוז ואעשה קונפרונטציה בינו לבין האיט שמסר לי את הפרטים, ואניא זאת לכאן. אינני מתאר לי שהענין נולד פתאום בפעם הראשונה, לאחר שלט טניכ.

א. הרצפלד: יו"ר הועדה היה שם וגם לא ספרו אותו דבר.

פ. ספיר: אטר למפלטים - פורטאלית לא מגיע להם שום דבר ואינם בתוך הענין. אבל אבי רוצה לברר את הענין לא שהבחינה הפורטאלית גם כן.

היו"ר י. גורי: היו לנו חילופי מכתבים בענין זה עם סר האוצר, והיו גירורים בנושא זה אתו. סוכס וייט לנו אישור על כך - שמסק תקציבי מבוטח והטוכנות צריכה להסדיר את הענין הזה; והמסק מכל מקום איננו יכול לסבול על ידי כך שהטוכנות לא סידרה את התשלומים.

סר האוצר ל. אשכול: אנחנו יכולים לחייב את הטוכנות לשלם?

היו"ר י. גורי: הטוכנות הודיעה שהיא מקבלת על עצמה אחריות, אבל גם אם החשבון לא סולק לגבי האוצר, הרי המסק מכל מקום לא יסבול על ידי כך. זה היה הסיכום.

פ. ספיר: לשאלת ח"כ ציזלינג, סדוע אין משלמים למוטדות בתמכים במסגרת התקציב את המגיע להם מדי חודש בחדשו באופן פרופורציונאלי למסגרת התקציב. אמרנו כמה פעמים שלא בא בחשבון, שנשלם הקצבות חדטיות למוטדות באופן פרופורציונאלי במסך 12 חודט. הכסף אינו נכנס בצורה כזאת. גם ענין תשלום המטכורת עולה לנו במאמצים טרוביט ולא בא בחשבון שנעשה מאמצים סיוחדים להלוות כסף בשביל לשלם למוטדות הקצבות. לא נטאר טוטד שהגיע לו, שלא קבל את הכסף בתקציב הרגיל בעד 1954/55. עד 30 באפריל טולם כל מה שהגיע למישהו. אני יכול לתת טלטה מספרים זמניים: התקציב היה 570 מיליון; 24 מיליון ל"י עברו מתקציב הפיתוח מהטנה שעברה. בטך הכל זה הגיע ל-670 מיליון ליהות ועל טכומים אלה טולמו כ-640 מיליון. בתקציב הרגיל טולם הכל לכולם.

בנק ישראל הוציא חוזר לבנקים, שבקלירינגים צריך לשלם 100% בפתיחת אקרדיטיב. אנחנו חשבנו שזו הכבודה. הוטסם על 25% וזאת אנחנו מקיימים. טלגרפנו לבגיד הבנק ובקטנו שהוא יודיע שהחוזר מתבטל.

רק ביום ב' ספרתי כאן מה עושים בענין נזקי הבצורת. המטפריים טוכמו כלפי חוץ על דעת מטרד החקלאות והגורמים האחרים, המיליון הראטון נקבע בהתאמה למטרד החקלאות ואנחנו העטדנו את המיליון הראטון לרשותו. בדרך כלל נזקי הבצורת הם הרבה פחות טטה שטיערו בטלב ראטון ועני. אני מניח כי במידה שהנזקים טטנים יותר, יהיה יותר טקום לעזור לנפגעים.

אשר לביצור יסובי ספר: נתנו הוראות
לבצע את הענין על שני חלקיו. מה שהוסכם בעניני הסמירה, וגם הסטרה
וגם הצבא מבצעים את הדבר.

אשר לגידור וחיטטול, אני יודע שהענין
הוא בביצוע. אני יכול להוסיף שגם מכספי ההלוואות מתקציב הפיתוח
לעיריות ומועצות מקומיות ואיזוריות, יש טכום סכובד מאד לעניני
חטל. אני טוכן לבדוק איך הדבר מתקדם. חטרי בנין וגידור, אשר
נחוצים לשם כך, אינם חטרים.
